

MAHARASHTRA FEDERATION OF UNIVERSITY & COLLEGE TEACHERS' ORGANISATIONS (MFUCTO)

महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाच्या कार्यकारी मंडळाच्या सोमवार, दिनांक ५ नोव्हेंबर २०१२ रोजी
पुणे येथील बैठकीत सम्मत झालेला ठराव

राज्याच्या मा. मुख्यमंत्र्यांचे आदेशसुद्धा मानावयास उच्च शिक्षण विभागातील अधिकारी तयार नाहीत.

महाराष्ट्र शासनाच्या उच्च शिक्षण विभागातील अधिकाऱ्यांच्या औद्धत्यपूर्ण वागणूकीमुळे महाराष्ट्रातील संपूर्ण उच्च शिक्षण क्षेत्र कमालीचे त्रस्त झालेले आहे. उच्च शिक्षण मंत्र्यांचे आदेश मानायला ते तयार नाहीत, उच्च शिक्षणमंत्र्यांच्या आदेशाच्या विरोधात जावून विद्यापीठ अनुदान आयोगाचा निर्णय मुर्खपणाचा, असंमजसपणाचा (Absurd) आहे, असे लेखी कळवितांना त्यांना कवडीइतकेही अनमान वाटत नाही, असे कळविण्यापूर्वी आपल्या उच्च शिक्षण मंत्र्यांनी व आपल्या मुख्य सचिवांनी “याबाबत विद्यापीठ अनुदान आयोगाचा निर्णय अंतिम असेल” असे लेखी मान्य केलेले आहे, याचे अवधान त्यांना राहत नाही, याच विषयावर मा. सर्वोच्च न्यायालयाने ८ सप्टेंबर १९९४ रोजी १९९४ च्या याचिका क्रमांक १८१९ मध्ये दिलेला निर्णय आजही संबंध भारतात या संदर्भातील कायदा व कायदेशीरपणा याबाबतचा अंतिम शब्द आहे, याचे ज्ञान त्यांना असत नाही, त्या निर्णयाच्या परिच्छेद २४ चा आपण भंग करू शकत नाही. याचे भान त्यांना राहत नाही, केंद्र शासनाच्या योजनेप्रमाणे करोडों रुपयाच्या घरात जाणारी ८० टक्क्यांची थकवाकी मिळविण्यासाठी आपण काय केले पाहिजे, याची किमान माहिती त्यांना अजूनही घेता आलेली नाही, या अधिकाऱ्यांच्या पाठिंब्याने उच्च शिक्षण संचालक व सहसंचालकांच्या नेतृत्वाखालील यंत्रणांनी “बेकायदेशीर रिकव्हन्त्या” काढण्याचा महाराष्ट्रात एवढा सपाटा लावला की, त्यांच्याजवळ वित्त विभागाच्या सम्मतीने व मंत्रिमंडळाच्या मान्यतेने निर्गमित झालेल्या अनेक शासननिर्णयांची अम्मलबजावणी करण्यासाठी वेळच शिल्लक उरत नाही. आता तर मा. मुख्यमंत्र्यांनी लेखी कार्यवृत्तामध्ये स्पष्टपणे नमुद केलेल्या आदेशांची अवहेलना करण्यापर्यंत त्यांची मजल गेलेली आहे. त्यामुळे महाराष्ट्राच्या उच्च शिक्षण क्षेत्रामध्ये तिर्र असंतोषाचे व संतापाचे वातावरण निर्माण झाले असून ही सारी वस्तुस्थिती समाजासमोर व विद्यार्थ्यांसमोर तपशीलवारपणे मांडण्याशिवाय कोणताही पर्याय उरलेला नाही असे या कार्यकारी मंडळाला वाटते.

२. “मा. मुख्यमंत्री यांच्याकडे दि. २ मे २०१२ रोजी एमफुक्टो या शिक्षक संघटनेसमवेत झालेल्या बैठकीचे कार्यवृत्त” या मधल्याचे एक कार्यवृत्त संघटनेच्या अध्यक्षांना उच्च शिक्षण विभागाने दिनांक ९ मे २०१२ रोजीच्या एका पत्रान्वये पाठविले. मा. मुख्यमंत्र्यांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या या बैठकीला राज्याचे मा. उच्च शिक्षण मंत्री, मा. उच्च शिक्षण राज्यमंत्री, वित्त विभागाचे प्रधान सचिव, उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाचे प्रधान सचिव व संघटनेचे पदाधिकारी उपस्थित होते, असे स्पष्टपणे या कार्यवृत्तात नमुद आहे व त्यानंतर या बैठकीत झालेले निर्णयसुद्धा तपशीलवारपणे या कार्यवृत्तात नमुद करण्यात आलेले आहेत.

३.१ या कार्यवृत्ताचे काळजीपूर्वक अवलोकन केले तर त्यामध्ये विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे काय निदेश आहेत, या बाबतीत “दि. १९ सप्टेंबर, १९९१ ते ३ एप्रिल २००० या कालावधीतील विगर नेट-सेट अध्यापकांच्या संदर्भात विद्यापीठ अनुदान आयोगाने दि. १६/०८/२०११, २६/०८/२०११ व दि. १५/०३/२०१२ च्या पत्रान्वये दिलेले निदेश विचारात घेवून सदर अध्यापकांच्या सेवा नियुक्तीच्या दिनांकापासुन सर्व प्रयोजनार्थ ग्राह्य धरण्याचे निदेश दिले आहेत.” असा स्पष्ट उल्लेख आहे.

३.२ फोनवरून मा. उच्च शिक्षणमंत्री व उच्च शिक्षण सचिव यांची

विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या अध्यक्षांशी काय चर्चा झाली? हे या कार्यवृत्तात पुढील शब्दात नमुद केले आहे. :-

“या संदर्भात मा. मंत्री (उच्च व तंत्र शिक्षण) व प्रधान सचिव (उच्च व तंत्र शिक्षण) यांची विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे अध्यक्ष डॉ. वेदप्रकाश यांचेशी दुरध्वनीवरून चर्चा झाली. सदर चर्चेमध्ये डॉ. वेदप्रकाश यांनी, आयोगाने दिलेली सुट हि संबंधित विद्यापीठांनी विगर नेट-सेट अध्यापकांना नियमीत नेमणुक देते वेळी दिलेल्या सुटीच्या दिनांकापासुन देण्यात आल्याचे नमुद करून अशा प्रकारे विद्यापीठांनी विगर नेट-सेट अध्यापकांना नियमीत नेमणुक देते वेळी दिलेल्या सुटीच्या दिनांकापासुन सेवा नियमीत करून सदर सेवा नियमीतीकरण हे सर्व प्रयोजनार्थ ग्राह्य धरावयाचे असल्याचा निर्णय आयोगाने घेतलेला असल्याचा आयोगाच्या दि. १५/०३/२०१२ च्या पत्राचा अन्वयार्थ स्पष्ट केला.”

३.३ एवढ्या सान्या बाबी या कार्यवृत्तात नमुद केल्यानंतर मा. मुख्यमंत्र्यांचे आदेश दोन ओळीत नमुद करण्यात आलेले आहेत. त्या दोन ओळी पुढील प्रमाणे :-

(१) “सदर बाब अशीच स्विकृत करावयाचे ठरले.” (२) “तथापि हे मत आयोगाकडुन लेखी सहमतीत करून घ्यावे.”

३.४ या कार्यवृत्तात नेटसेटबाबत करावयाच्या नंतरच्या कारवाईबाबत मा. मुख्यमंत्र्यांनी दिलेला निर्णय पुढील शब्दात नोंदबद्ध करण्यात आलेला आहे :-

“त्याप्रमाणे आयोगास तात्काळ पत्र निर्गमित करावे. उपरोक्त कालावधीतील अध्यापकांच्या सेवा आयोगाकडुन वरीलप्रमाणे सहमती प्राप्त होण्याच्या अधिन सर्व प्रयोजनार्थ नियमित नियुक्तीच्या दिनांकापासुन ग्राह्य धरण्याचे ठरले. याबाबतचा शासन निर्णय निर्गमित झाल्यानंतर उक्त अध्यापकांना दिनांक ११/१२/१९९९ व दि. १२/०८/२००९ रोजीच्या शासन निर्णयातील तरतूदी विचारात घेवून त्यांची स्थाननिश्चिती व वेतननिश्चिती करण्यात यावी.”

४.१ मा. मुख्यमंत्र्यांच्या उपस्थितीत दिनांक २ मे रोजी “सदर बाब अशीच स्विकृत करावयाचे ठरले..... तथापि हे मत आयोगाकडुन लेखी सहमतीत करून घेण्याचेही बैठकीत ठरले.” त्याप्रमाणे उच्च शिक्षण विभागाने ७ मे २०१२ रोजी एक पत्र पाठवून “आवश्यक ते मार्गदर्शन व खुलासा करण्याची” विद्यापीठ अनुदान आयोगाला विनंती केली. विद्यापीठ अनुदान आयोगाने या पत्राचे ताबडतोबच ११ मे २०१२ रोजी उत्तर पाठविले (F.1-3/2011 (PS) Exemp.) व महाराष्ट्र शासनाला पुढील प्रमाणे कळविले. :-

“The factual position on the subject is given as under :-
The actual date of grant of exemption shall be the date when exemption was granted by the universities to the candidates concerned appointed on regular basis during the period w.e.f. 19.9.1991 to 03.04.2000.

Further, it may also be mentioned that UGC, all along, has been maintaining the aforesaid position.”

४.२ महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाच्या अध्यक्षांना दिनांक १५ मे २०१२ रोजी एक पत्र (P 93 of NB 2012) लिहून उच्च शिक्षण विभागाने विद्यापीठ अनुदान आयोगाचा हा निर्णय कळविला व पुढे त्याच पत्रात महाराष्ट्र शासनाचा निर्णय सुद्धा पुढील शब्दात कळविला. :-

“विद्यापीठ अनुदान आयोगाने त्यांच्या वरील पत्रात नमुद केल्यानुसार दि. १९.९.१९९१ ते ३.४.२००० या कालावधीतील बिगर नेट सेट अध्यापकांच्या वरीलप्रमाणे स्थाननिश्चिती व वेतननिश्चिती बाबत व त्याअनुषंगाने येणाऱ्या थकबाकी संदर्भात माहे जून, २०१२ अखेर पर्यंत मंत्रिमंडळ स्तरावर निर्णय घेण्यात येईल व त्यानंतर आवश्यक ते आदेश निर्गमित करण्यात येतील.”

५. विद्यापीठ अनुदान आयोगाने एक्झमेशन बाबत एकदा आपल्या ११ मे २०१२ च्या पत्रान्वये राज्य शासनाला “The factual position on the subject is given as under :- **The actual date of grant of exemption** shall be the date when exemption was granted by the universities to the candidates concerned appointed on regular basis during the period w.e.f. 19.9.1991 to 03.04.2000.” असे कळविल्यानंतर मा. सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्णयाप्रमाणे त्या शिक्षकांच्या सेवा संपूर्णपणे नियमित होतात. Civil Appeal No. 1819 of 1994, decided on 8-9-1994, in University of Delhi, Appellant v/s Raj Singh and others, Respondents. (A.M. AHMADI AND S.P. BHARUCHA, JJ.) : AIR 1995 SUPREME COURT 336 या प्रकरणात मा. सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्णयातील परिच्छेद २४ पुढील प्रमाणे आहे. :-

“ 24.... As analyzed above, therefore the Delhi University may appoint as a lecturer in itself and its affiliated colleges one who has cleared the test prescribed by the said

Regulations or it may seek prior approval for the relaxation of this requirement in a specific case; or it may appoint as lecturer one who does not meet this requirement without having first obtained the UGC's approval, in which event it would if it failed to show cause for it's failure to abide by the said Regulations to the satisfaction of the UGC, forfeit its grant from the U.G.C. If however it did show cause to the satisfaction of the U.G.C., **it not only would not forfeit its grant but the appointment made without obtaining the U.G.C's prior approval would stand regularized.**" (P 316 of NB 2001) थोडक्यात सांगावयाचे तर विद्यापीठ अनुदान आयोगाची नेट-सेट मुक्ततेबाबत एकदा मान्यता मिळाली की या शिक्षकांच्या सेवा तर नियमित होतीलच पण त्यांच्या वेतनावरील केंद्राचे किंवा विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे अनुज्ञेय अनुदान सुद्धा त्यांना मिळेल असा मा. सर्वोच्च न्यायालयाचा निर्णय आहे व भारतात आज हा या विषयावरील अंतिम शब्द आहे. शब्दशः पुढील प्रमाणे :- “..... it not only would not forfeit its grant but the appointment made **without obtaining the U.G.C's prior approval would stand regularized.**” (P 316 of NB 2001)

६. महाराष्ट्रातील हे सर्व नेट-सेट मुक्त शिक्षक विद्यापीठाच्या परिनियमाप्रमाणे ‘कन्फर्म’ झालेले शिक्षक असून दिनांक १ जानेवारी २००६ या दिवशी कायम अथवा स्थायी आस्थापनेवरील पदधारक या नात्याने अनेक वर्षांपासून कार्यरत आहेत. केंद्र शासनाच्या योजनेप्रमाणे त्या तारखेला पदस्थ असलेल्या पदधारकांनाच नविन वेतनश्रेणीच्या थकबाकीपोटी येणाऱ्या अर्थभारापैकी ८० टक्के भार केंद्र शासनाने सोसण्याचे मान्य केलेले आहे. केंद्राच्या योजनेत “Financial

MAHARASHTRA FEDERATION OF UNIVERSITY & COLLEGE TEACHERS' ORGANISATIONS (MFUCTO)

महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाच्या कार्यकारी मंडळाच्या सोमवार, दिनांक १० डिसेंबर २०१२ रोजी

नागपूर येथील बैठकीत सम्मत झालेला ठराव

राज्याच्या मा. मुख्यमंत्री, मा. उच्च शिक्षणमंत्री यांनी दिलेल्या लेखी मुदतबंद आश्वासनांची पूर्तता होत नाही.

महाराष्ट्र शासनाच्या उच्च शिक्षण विभागातील अधिकाऱ्यांच्या औद्धत्यपूर्ण वागणुकीमुळे महाराष्ट्रातील संपूर्ण उच्च शिक्षण क्षेत्र कमालीचे त्रस्त झालेले आहे. मा. मुख्यमंत्र्यांनी लेखी कार्यवृत्तामध्ये स्पष्टपणे नमुद केलेल्या आदेशांची अवहेलना करण्यापर्यंत त्यांची मजल गेलेली आहे. त्यामुळे महाराष्ट्राच्या उच्च शिक्षण क्षेत्रामध्ये तीव्र असंतोषाचे व संतापाचे वातावरण निर्माण झाले. नेट सेट मुक्त शिक्षकांच्या बाबतीत मा. उच्च शिक्षण मंत्र्यांनी मा. मुख्य सचिवांच्या उपस्थितीत दिलेल्या आश्वासनांचे पालन केले जात नाही. मा. मुख्यमंत्र्यांनी मा. उच्च शिक्षण मंत्र्यांच्या उपस्थितीत दिलेल्या आदेशाचे पालन केले जात नाही. तसेच उक्त विषयावरील सर्वोच्च न्यायालयाच्या आदेशाची सरळ सरळ अवहेलना केली जाते. हे उघड्या डोळ्यांनी पहात असतांना एका बाजूला सर्वोच्च स्तरावरील शासकीय कर्मचारी, प्राथमिक, माध्यमिक व उच्च माध्यमिक विद्यालयातील शिक्षक, इतकेच नव्हे तर विद्यापीठे व महाविद्यालयातून सेवानिवृत्त झालेले प्राध्यापक अशा जवळ जवळ १७ लाख कर्मचाऱ्यांना सहाय्या वेतन आयोगाची ८० टक्के थकबाकी आतापर्यंत अदा करण्यात आलेली आहे. (एक रुपयाची मदत किंवा अनुदान याबाबत कोट्टूनही मिळत नसतांना) व उरलेली २० टक्के थकबाकी सन २०१३ च्या जुलै महिन्यात अदा करण्याबाबतचा शासननिर्णय निर्गमित झालेला आहे. ज्या विद्यापीठीय व महाविद्यालयीन शिक्षकांच्या बाबतीत केंद्र सरकार थकबाकीच्या रक्कमेवर ८० टक्के अंशभाग अनुदान म्हणून अदा करण्यास तयार आहे, त्या शिक्षकांना मात्र अधिकाऱ्यांच्या गलथान कारभारामुळे अजून पावेतो एक रुपयाची थकबाकी मिळालेली नाही. आतापावेतो महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाने राज्यव्यापी आंदोलनाचे दोन टप्पे पार पाडलेत. * दिनांक १० ऑक्टोबर २०१२ रोजी राज्यातील हजारो शिक्षकांनी आझाद मैदानावर धरणे आंदोलन केले. * दिनांक ५ नोव्हेंबर २०१२ रोजी राज्यातील हजारो शिक्षकांनी मा. संचालक, उच्च शिक्षण कार्यालयावर मोर्चा काढला.

संघटनेमार्फत आंदोलनाची नोटीस दिल्यानंतर ८ महिने होत आले तरी मागण्याबाबत चर्चला बोलविण्यासाठी सुद्धा उच्च शिक्षण विभागात कोणालाही वेळ नाही याची नोंद घेण्यात येत असून त्याबाबत महाराष्ट्रातील विद्यापीठीय व महाविद्यालयीन शिक्षकांवर सूड उगवण्याचे जे कारस्थान मंत्रालयातील अधिकारी वर्गाने सुरू केलेले आहे ते प्रयत्नपूर्वक हाणून पाडण्याचा निर्धार करण्यात येत आहे. महासंघाने यापूर्वीच घोषित केलेले आंदोलन नेटाने चालविले जाईल. या व्यतिरिक्त सुस्त शासनाला जाग यावी म्हणून

प्रत्येक विद्यापीठाच्या प्रशासकीय इमारतीसमोर

सोमवार, दिनांक ०७.०१.२०१३ रोजी सकाळी ७.०० ते संध्याकाळी ७.०० पर्यंत

एक दिवसीय लाक्षणिक उपोषणाचा कार्यक्रम

त्या त्या घटक संघटनेच्यावतीने राबविण्यात येईल.

(प्रा. शिवाजीराव पाटील)

अध्यक्ष

(डॉ. तापती मुखोपाध्याय)

सरचिटणीस

महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघ

दिनांक १०.१२.२०१२

assistance from the Central Government shall be restricted to revision of pay scales **in respect of only those posts which were in existence and had been filled up as on 1.01.2006.** ” अशी स्पष्ट तरतुद आहे. (P23 of NB 2009) केंद्र शासनाने १४ ऑगस्ट २०१२ रोजी एक शासननिर्णय काढून राज्य शासनाला “Central Government had decided to provide financial assistance, for the period 1.1.2006 to 31.3.2010, to the extent of 80% as reimbursement to those State Governments,” असे कळविले आहे. (No. F. 1-7/2010-U.II Government of India Ministry of Human Resource Development Department of Higher Education New Delhi.) याच शासननिर्णयाच्या परिच्छेद ५ मध्ये केंद्र शासनाने “The condition of enhancement of age of superannuation to 65 years as mentioned in this Ministry's letter dated 31.12.2008 may be treated as withdrawn, for the purpose of seeking reimbursement of central share of arrears to be paid to State University and College teachers.” (P6 of NB 2012) असेही कळविले आहे.

७. दिनांक २ मे २०१२ रोजीच्या बैठकीत राज्याच्या मा. उच्च शिक्षणमंत्र्यांनी राज्याच्या मा. मुख्यमंत्र्यांसमोर याबाबतची उच्च शिक्षण विभागाची वाजू योग्यरीतीने व ठामपणे मांडली. त्याचवेळी महासंघाच्या पदाधिकाऱ्यांचे म्हणणे

सुद्धा ऐकून घेतल्यानंतर मा. मुख्यमंत्र्यांनी जे आदेश दिले व जे निर्णय नोंदवद्ध केले ते लक्षात घेता, महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाशी उभयपक्षी चर्चा करून सहमती पत्रक नोंदवून आंदोलनाचे ते प्रकरण उच्च शिक्षण विभागाला सन्मानपूर्वक थांबविता आले असते. पण तसे न करता २ मे २०१२ च्या बैठकीतील मा. मुख्यमंत्र्यांचे आदेश व निर्णय नोंदवद्ध असलेले कार्यवृत्त दिनांक ९ मे २०१२ रोजीच्या एकतर्फी पत्रान्वये महासंघाच्या अध्यक्षांकडे पाठविण्याचा व त्या कार्यवृत्तानंतर विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या स्तरावर तातडीने झालेली कारवाई १५ मे २०१२ रोजीच्या दुसऱ्या एका एकतर्फी पत्रान्वये महासंघाच्या अध्यक्षांना कळविण्याचा एकतर्फी मार्ग या अधिकाऱ्यांच्या सल्ल्यावरून स्वीकारण्यात आला.

राज्याच्या मा. मुख्यमंत्र्यांनी दिलेले अत्यंत योग्य आदेश व स्वागताहर् निर्णय, अतिशय अयोग्य पद्धतीने कळविण्यात आलेले असले तरी तो राज्याच्या मा. मुख्यमंत्र्यांचा आदेश व निर्णय आहे, राज्याचे मा. उच्च शिक्षणमंत्री व उच्च शिक्षण राज्यमंत्री, प्रधान सचिव वित्त विभाग, प्रधान सचिव उच्च शिक्षण विभाग व संघटनेच्या पदाधिकाऱ्यांशी चर्चा करून त्यांच्या उपस्थितीत हे निर्णय घेण्यात आलेले आहेत. एकतर्फी पत्रान्वये कळविण्याचा उच्च शिक्षण विभागातील अधिकाऱ्यांच्या सल्ला अयोग्य असला तरी ते निर्णय योग्य आहेत हे लक्षात घेऊन व विद्यार्थी हिताचा विचार करून महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाच्या कार्यकारी मंडळाने आपल्या दिनांक १८ मे २०१२ रोजी झालेल्या बैठकीत आंदोलन एकतर्फी मागे घेण्याचा निर्णय घेतला.

**IN THE HIGH COURT OF JUDICATURE AT BOMBAY
NAGPUR BENCH, NAGPUR
WRIT PETITION NO.853 OF 2012**

(1) Dr. Arun Baburao Patil, Aged about 48 years, Occupation – Service, R/o 45, Saptgiri Nagar, Pusad, Dist. Yavatmal, Maharashtra. (2) Sanjay Motiramji Kharbade, Aged about 50 years, Occupation – Service, R/o Ram Nagar, Near Shankar Nagar, PO Tq. Pusad, Dist. Yavatmal, Maharashtra. (3) Vishwanath Sukhdeo Kharche, Aged about 56 years, Occupation – Service, R/o Raje Layout, Shankar Nagar, Pusad, Dist. Yavatmal, Maharashtra. (4) Dr. Baliram Pundlik Ghyare, Aged about 52 years, Occupation – Service, R/o Vyanketsh Nagar, Dubewar Layout, Pusad, Dist. Yavatmal, Maharashtra. (5) Haricharan Laxmanrao Gajbhiye, Aged about 54 years, Occupation – Service, R/o ‘Manolaksha’, Datta Ward, New Pusad, Pusad, Dist. Yavatmal, Maharashtra. (6) Dr. Kalyan Ramchandra Sakharkar, Aged about 52 years, Occupation – Service, R/o Vyanketsh Nagar, Dubewar Layout, Pusad, Dist. Yavatmal, Maharashtra. (7) Prabhakar Raghunath Borkar, Aged about 52 years, Occupation – Service, Associate Professor, P.N. College, Pusad, Dist. Yavatmal, Maharashtra. (8) Dattatraya Vishwasrao Kadam, Aged about 48 years, Occupation – Service, R/o Sambhaji Nagar, Pusad, Dist. Yavatmal, Maharashtra. (9) Nandkumar Devidas Khaire, Aged about 52 years, Occupation – Service, R/o Vyanketsh Nagar, Dubewar Layout, Pusad, Dist. Yavatmal, Maharashtra.

... **Petitioners**

VERSUS

(1) State of Maharashtra, through its Secretary, Department of Higher Education, Mantralaya, Mumbai 400 032. (2) Director, Higher Education, Church Road, Pune, Maharashtra. (3) Joint Director, Higher Education, Amravati Region, Amravati 444 604, Maharashtra. (4) Senior Auditor (Higher Education Grant), Office of Joint Director, Higher Education, Amravati Region, Amravati 444 604, Maharashtra. (5) The Principal, Phulsingh Naik Mahavidyalaya, Pusad, Dist. Yavatmal, Maharashtra. (6) University Grants Commission, through its Secretary, Bahadur Shah Zafar Marg, New Delhi 110 002. (7) Sant Gadge Baba Amravati University, Amravati, through its Registrar. ...

... **Respondents**

Shri P.D. Meghe, Advocate for Petitioners. Shri N.W. Sambre, Government Pleader for Respondent Nos.1 to 4.
Shri D.A. Sonwane, Advocate for Respondent No.5. None for Respondent
Nos.6 and 7, though served.

CORAM : B.R. GAVAI & R.K. DESHPANDE, JJ.

Dated : 29 th November, 2012

Oral Judgment (Per B.R. Gavai, J.) :

1. Rule, made returnable forthwith. Heard by consent.

2. The Division Bench of this Court at the Principal Seat in Writ Petition No.3324 of 2010 [*Shivaji University Teachers' Association and others v. The University Grants Commission and others*], decided on 8.4.2011, had an occasion to consider the similar issue that arises for consideration in the present case. The Division Bench, relying upon the decision of the Kerala High Court, in the case of *University Grants Commission v. B.J. Vincent Mutikkal House, Sakthi, and others* [Writ Appeal Nos.1394, 1881, 1925 and 2067 of 2008, decided on 21.1.2009], had held that the Teachers would be entitled to grant of higher payscale of Rs.14,940/ from the date of their completion of five years' service as Readers/Selection Grade Lecturers. **The Division Bench of this Court had further held that the cut off date requiring the Teachers to have the said payscale from 1.1.1996 would not be relevant, and it is only upon completion of five years' service as Readers/Selection Grade Lecturers, the Teachers would be entitled to the payscale in that grade.** The various other Benches of this Court have also taken a similar view.

3. In view of above, the petition is allowed in terms of prayer clause (a). **The respondents are directed to fix the petitioners in the higher payscale upon their completion of five years' service as Readers/Selection Grade Lecturers. Needless to say that the petitioners are entitled to consequential benefits upon fixation of the higher payscale.** No order as to costs.

JUDGE

JUDGE

We, however, would like to mention that the preamble of Government Resolution dated 18.10.2001 clearly shows that it was not possible to apply the NET/SET norms mandated by U.G.C. in an abrupt manner in the State and to expel the lecturers from the Colleges who do not possess NET/SET qualification.

(See para 33 of JUDGMENT dated 26.9.2012 by HIGH COURT NAGPUR BENCH AT NAGPUR on page 104 of this Bulletin)

८. मंत्रालयातील अधिकाऱ्यांच्या संपूर्ण पाठिंब्यामुळे संचालक उच्च शिक्षण व त्यांच्या नेतृत्वाखाली काम करणाऱ्या सर्व सहसंचालकांच्या अखत्यारीतील यंत्रणा “बेकायदेशीर रिकव्हन्त्या” काढण्याचा राज्यभर धुमाकूळ घालताहेत. मा. सर्वोच्च न्यायालयाने **सैय्यद अब्दुल कादीर विरुद्ध बिहार राज्य** या प्रकरणात अशा रिकव्हन्त्यांच्या बाबतीत दिलेला निर्णय हा आज भारतातील या संदर्भातला कायदा व कायदेशीरपणा याबाबतचा अंतिम शब्द आहे, हे लक्षात आणून दिल्यानंतर सुद्धा रिकव्हन्त्यांचा हा धडाका थांबत नव्हता. तेंव्हा महाराष्ट्रातील शेकडो प्राध्यापकांना गेल्या एकदीड वर्षात मा. उच्च न्यायालयातून सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्णयाच्या आधारावर न्यायनिर्णय मिळवावे लागले. गेल्या एक दीड वर्षात अशा निर्णयांची संख्या अर्धा डझनाच्या वर आहे. “By now, it is a settled position of law that recovery from the salary/pension of an employee cannot be made, if the amount in excess was paid to such an employee for the reasons not attributed to such an employee.” अशा एकसारख्या स्वरूपाचे मा. उच्च न्यायालयाचे हे निर्णय आहेत.

आमच्या या अधिकाऱ्यांना अशा या रिकव्हरी प्रकरणी फारच गोडी असून त्यामध्ये त्यांची मानसिक गुंतवणूक इतकी प्रचंड आहे की वित्त विभागाच्या संमतीने व मंत्रिमंडळाच्या मान्यतेने निर्गमित झालेल्या अनेक शासननिर्णयांची अंमलबजावणी करण्यासाठी त्यांच्याजवळ वेळच शिल्लक उरत नाही. अनेक महिन्यापूर्वी निघालेल्या अनेक शासन निर्णयांची गेल्या अनेक महिन्यापासून अंमलबजावणी झालेली नाही व पुढे अनेक महिने ती होईल अशी शक्यता दिसत नाही. अनेक शासननिर्णयांची अंमलबजावणी अक्षम्य विलंबाने होत आहे.

९. “बेकायदेशीर रिकव्हन्त्या” काढण्याच्या नादात चौथ्या वेतन आयोगाच्या, पाचव्या वेतन आयोगाच्या वेळी थकबाकी अदा करणेबाबत काय कारवाई करण्यात आली होती याची माहिती करून घेण्यास या अधिकाऱ्यांना वेळ मिळाला नाही. आता सहाव्या वेतन आयोगाच्या वेळी ३१ डिसेंबर २००८ रोजीच्या पत्राने व त्यानंतर १२ फेब्रुवारी २००९ च्या पत्राने “४० टक्के थकबाकी अदा करा व आमच्या कडून ‘परतावा’ ३१ मार्च २००९ च्या आत घेवून जा.” असे केंद्राने कळविले, तरीही या अधिकाऱ्यांनी “सुधारीत वेतन आयोगानुसार अतिरिक्त खर्चाच्या ८० टक्के प्रतिपूर्ती करण्याचा प्रस्ताव केंद्र शासनाकडे सादर करण्यात आला असून **सदर प्रस्ताव अद्याप मंजूर झालेला नाही.**” असे २०१२ च्या मे महिन्यात महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाच्या अध्यक्षांना लेखी कळविले, याला काय म्हणावे? नुसता प्रस्ताव पाठवावयाचा नसतो. प्रथम प्रत्यक्ष थकबाकी अदा करून रकमेच्या परताव्याचा प्रस्ताव पाठवावयाचा असतो हे या अधिकाऱ्यांना कोणी सांगावे? त्यानंतर आता १४ ऑगस्ट २०१२ रोजी केंद्र शासनाने एक शासननिर्णय पाठवून “थकबाकी अदा करा व मग

परतावा मिळेल” असे आता पुन्हा कळविले आहे. या शासननिर्णयाच्या परिच्छेद ६ मध्ये केंद्राने “State Governments may please note that reimbursement of 80% of central share of the additionality of payment of arrears, for the period from 1.1.2006 to 31.3.2010, will be made by the Central Government in 2-3 installments. **However, this would be by way of reimbursement only, after the State Government has made the payment.**” असे स्पष्टपणे नमुद केलेले आहे.

१०. नेट-सेट मुक्त शिक्षकांच्या बाबतीत मा. उच्च शिक्षण मंत्र्यांनी मा. मुख्य सचिवांच्या उपस्थितीत दिलेल्या आश्वासनाचे पालन केले जात नाही, मा. मुख्यमंत्र्यांनी मा. उच्च शिक्षण मंत्र्यांच्या उपस्थितीत दिलेल्या आदेशाचे पालन केले जात नाही, तसेच उक्त विषयावरील सर्वोच्च न्यायालयाच्या आदेशाची सरळ सरळ अवहेलना केली जाते. हे उघड्या डोळ्यांनी पहात असतांना एका बाजूला सर्वच स्तरावरील शासकीय कर्मचारी, प्राथमिक, माध्यमिक व उच्च माध्यमिक विद्यालयातील शिक्षक, इतकेच नव्हे तर विद्यापीठे व महाविद्यालयातून सेवानिवृत्त झालेले प्राध्यापक अशा जवळ जवळ १७ लाख कर्मचाऱ्यांना सहाव्या वेतन आयोगाची ८० टक्के थकबाकी आतापर्यंत अदा करण्यात आलेली आहे. (एक रुपयाची मदत किंवा अनुदान याबाबत कोटूनही मिळत नसतांना) व उरलेली २० टक्के थकबाकी सन २०१३ च्या जुलै महिन्यात अदा करण्याबाबतचा शासननिर्णय निर्गमित झालेला आहे. **ज्या विद्यापीठीय व महाविद्यालयीन शिक्षकांच्या बाबतीत केंद्र सरकार थकबाकीच्या रकमेवर ८० टक्के अंशभाग अनुदान म्हणून अदा करण्यास तयार आहे त्या शिक्षकांना मात्र अधिकाऱ्यांच्या गलथान कारभारामुळे अजून पावेतो एक रुपयाची थकबाकी मिळालेली नाही.** दिनांक १० ऑक्टोबर २०१२ रोजी हजारो शिक्षकांनी आज्ञाद मैदानावर हजेरी लावून संघटनेमार्फत आंदोलनाची नोटीस दिल्यानंतर १ महिना होत आला. तरी त्या मागण्याबत चर्चेसाठी बोलाविण्यासाठी सुद्धा उच्च शिक्षण विभागात कोणालाही वेळ नाही याची नोंद घेण्यात येत असून त्याबाबत महाराष्ट्रातील विद्यापीठीय व महाविद्यालयीन शिक्षकांवर सूड उगविण्याचे जे कारस्थान मंत्रालयातील अधिकारी वर्गाने सुरू केलेले आहे ते प्रयत्नपूर्वक हाणून पाडण्याचा व घोषित आंदोलन नेटाने चालविण्याचा निर्धार व्यक्त करण्यात येत आहे.

(प्रा. शिवाजीराव पाटील)

(डॉ. तापती मुखोपाध्याय)

अध्यक्ष

सचिव

MAHARASHTRA FEDERATION OF UNIVERSITY & COLLEGE TEACHERS' ORGANISATIONS (MFUCTO)

*****

To disqualify or remove these 6000 NET/SET lecturers at a time would create chaotic condition in the State and that is why it was decided to protect their services even till their retirement in the absence of NET/SET qualification.

(See para 33 of JUDGMENT dated 26.9.2012 by HIGH COURT NAGPUR BENCH AT NAGPUR on page 104 of this Bulletin)

IN THE HIGH COURT OF JUDICATURE AT BOMBAY NAGPUR BENCH AT NAGPUR

LETTERS PATENT APPEAL NO.560/2011 IN WRIT PETITION NO.1978/2011 (D) *WITH* LETTERS PATENT APPEAL NO.121/2012 IN WRIT PETITION NO.1979/2011 (D) *WITH* LETTERS PATENT APPEAL NO.555/2011 IN WRIT PETITION NO.1315/2011 (D) *WITH* LETTERS PATENT APPEAL NO.558/2011 IN WRIT PETITION NO.1314/2011 (D) *WITH* LETTERS PATENT APPEAL NO.561/2011 IN WRIT PETITION NO.1301/2011 (D)

LETTERS PATENT APPEAL NO.560 OF 2011 IN WRIT PETITION NO. 1978 OF 2011 (D)

APPELLANTS : (1) Wainganga Bahu-uddeshiya Vikas Orig. Sanstha Through its President Respdts. Dr. B.B. Karanjekar, No.1 to 3 r/o 10, Corporation Colony, North Ambazari Road, Nagpur-33. (2) Wainganga Bahu-uddeshiya Vikas Sanstha Through its Secretary Smt. V.B. Karanjekar, r/o 10, Corporation Colony, North Ambazari Road, Nagpur-33. (3) Rajiv Gandhi Mahavidyalaya Sadak-Arjuni, District Gondia, through its Principal.

..VERSUS..

RESPONDENTS: (1) Diwakar s/o Maloji Kamble, aged 44 years, Occ. Presently Nil, r/o Sadak-Arjuni, District: Gondia 441 807. (Orig. Petitioner) (2) Rashtrasant Tukdoji Maharaj Nagpur University, Nagpur, Civil Lines, Nagpur, through its Registrar. (Original Respondent No.4) (3) The Joint Director, Higher Education Department, Near Morris College T Point, Nagpur. (Original Respondent no.5)

Mr. M.G. Bhangde, Senior Advocate with, Mr. R.M. Bhangde, Advocate for appellants., Mr. A.M. Gordey, Senior Advocate with, Mr. N.R. Patil, Adv. for Respondent No. 1., Ms T. Khan Advocate for Respondent No. 2., Mr. D.M. Kale, A.G.P. for Respondent No.3.

WITH LETTERS PATENT APPEAL NO.121 OF 2012 IN WRIT PETITION NO. 1979 OF 2011 (D) **WITH** LETTERS PATENT APPEAL NO.555 OF 2011 IN WRIT PETITION NO. 1315 OF 2011 (D) **WITH** LETTERS PATENT APPEAL NO.558 OF 2011 IN WRIT PETITION NO. 1314 OF 2011 (D) **WITH** LETTERS PATENT APPEAL NO.561 OF 2011 IN WRIT PETITION NO.1301 OF 2011 (D)

**CORAM : SMT. VASANTIA. NAIKAND
A.B. CHAUDHARI, JJ.**

**Date of reserving the judgment : 07.08.2012
Date of pronouncing the judgment : 26.09.2012
JUDGMENT (PER : A.B. CHAUDHARI, J.)**

1. Heard. Admit. Taken up for final disposal with the consent of the learned Counsel for the rival parties.

2. In these Letters Patent Appeals, a common judgment and order dated 12th September, 2011, passed in Writ Petition Nos.1301/2011 (Wainganga Bahuuddeshiya Vikas Sanstha and others Vs. Anil Devaji Gaikwad and others), 1978 of 2011 (Diwakar Maloji Kamble vs. Wainganga Bahuuddeshiya Vikas Sanstha and others), 1979 of 2011 (Anil Dewaji Gaikwad vs. Wainganga Bahuuddeshiya Vikas Sanstha and others), 1315 of 2011 (Wainganga Bahuuddeshiya Vikas Sanstha and others Vs. Rajkumar Kisanrao Bhagat and others) and 1314 of 2011 ((Wainganga Bahuuddeshiya Vikas Sanstha and others Vs. Diwakar Maloji Kamble and others), by which **the learned Single Judge of this Court held that the prior permission of the Nagpur University was required before terminating the services of the original appellants** Anil Gaikwad, Diwakar Kamble and Rajkumar Bhagat who had filed appeals before the University and College Tribunal; and the orders made by the College Tribunal to hold *de novo* enquiry against them and the order directing reinstatement and payment of backwages were also confirmed.

3 to 4 *****

5. In support of these Letters Patent Appeals, Mr. Bhangde, learned Senior advocate with Mr. R.M. Bhangde, made the following submissions :

(i) to (xiii) *****

(xiv) Strongly assailing the view taken by the learned Single Judge on the requirement of prior permission of the University before effecting termination of services of these employees, Mr. Bhangde, learned Senior Advocate, vehemently argued that Statute 53 and relevant clauses of Ordinance 24 have not been correctly read and interpreted by the Courts below. He took us through the appointment orders of all the employees and argued that admittedly not a single appointment order of these employees was on permanent basis nor there is confirmation order issued to any of them. Even the approval granted by the University is not in the nature of confirmation of their services. According to him, factually, therefore, there is no evidence on record which was required to be brought by the original appellants that the appointment was on clear vacancy in the first place and, secondly, that it was confirmed by formal order of confirmation in the service. **Apart from that, Mr. Bhangde continued to argue that none of these employees possess NET/SET qualification, even now and it is not in dispute that NET/SET qualification is pre-requisite for being in employment.** It is a different matter, according to Mr. Bhangde that the State Government had granted exemption only with a view to protect their services till their retirement but then the status conferred on them as is clarified in the relevant Government resolution itself is of ad hoc nature. The learned Single Judge, according to him, however, ignored the said legal status of these employees

of 'ad-hoc' nature and, therefore, the interpretation about application of provisions regarding prior permission is clearly illegal and, thus, liable to be set aside. Mr. Bhangde took us through the various Government resolutions which are regarding confirmation of service, qualifications for appointment to a particular post of Lecturer and so on and so forth. The learned Senior Counsel, on these aspects, concluded by saying that none of these employees were having protection required before dispensing with their services. At any rate, the services of the employees have been terminated not simplicitor but on the ground of serious misconduct proved against them in the enquiry, prior permission of the University before termination was not at all required. Mr. Bhangde then urged, in the case of Rajkumar Bhagat that perusal of his appeal memo will show that the pleadings are scanty and on the basis of those pleadings neither the Tribunal nor the learned Single Judge could have granted any relief to Rajkumar Bhagat. According to him, after the decision of the Tribunal, the said employee Rajkumar Bhagat did not file any writ petition in this Court as was done by Anil Gaikwad and Diwakar Kamble and, therefore, the findings adverse to him were accepted by him. Even then the learned Single Judge granted relief to Rajkumar Bhagat while disposing of the writ petition against him filed by the Management which is wholly illegal. He prayed for allowing these appeals. He cited following decisions:

6. Per contra, Mr. A.M. Gordey, learned Senior Advocate with Mr. N.R. Patil and Mr. Raghute for the employees made the following submissions :-

(i) to (vii) *****

7. *****

8. Mr. Jaiswal, learned Counsel for University supported the impugned judgment of the learned Single Judge and argued that the University has taken a clear stand before the College Tribunal by filing the written statement/ additional written statement that the prior permission is required wherein the employees completed more than two years of the service irrespective of the fact that the approval was ad hoc. Mr. Jaiswal argued that employees had served for 12-14 years and that by itself was enough to hold in the light of the provisions of Statute 53 and Ordinance 24 that the prior permission of the University was required to be obtained. According to him, the Executive Council is entitled to verify the *bona fides* on the part of the Management before according permission to terminate the services of such employees. He challenged the contrary finding of the Tribunal as illegal and perverse and prayer for setting aside the same. He finally prayed for dismissal of the appeals.

9. to 28. *****

29. **Prior Permission of the University :** Following are the necessary details :

Sr. no.	Names	Date of appointment	Date of termination	Number of years
01	Anil Gaikwad	21.9.1996	13.5.2009	13 years
02	Diwakar Kamble	21.9.1996	1.6.2009	13 years
03	Rajkumar Bhagat	25.9.1994	29.10.2004	10 years

30. The above dates show that these three employees rendered service for the period ranging from 10 to 13 years. At this stage, it would be appropriate to reproduce paragraph nos.4 and 5 of Statute 53 and Rules 8 and 9 of Ordinance 24, which are relevant.

Para 4 and 5 of the Statute 53 : 4. A Teacher shall subject to the procedure of Selection and Appointment, be appointed in a clear vacancy in the first instance on probation for two years (24 months) from the date of his appointment, at the end of which he shall be confirmed, on the expiry of which he shall either be confirmed or his services dispensed with, provided that notice of such confirmation or termination on services shall be given at least one month before the due date, in the absence of which it shall be construed that he has completed the period of probation satisfactorily and that he is deemed to be confirmed

in service.

Provided that if any teacher already in service has completed two years of service temporary/probation in a clear vacancy, he will be deemed to be a confirmed teacher :

Explanation : It is hereby clarified that a clear vacancy means a vacancy which is not in a lien vacancy or leave vacancy and that the vacancy/post is in vogue in the Institution for not less than four years.

5. Termination of the services of any teacher shall take place only in accordance with the provisions of the college code ordinance (No.24) and contract appended thereto. Provided that, in case of a teacher, who is already confirmed prior to the commencement of this Statute or in case of a teacher covered by para 4 above, no notice of termination shall be issued or termination made effective, without the prior approval of the

(१) विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे निदेश

“दि. १९ सप्टेंबर, १९९१ ते ३ एप्रिल २००० या कालावधीतील बिगर नेट-सेट अध्यापकांच्या संदर्भात विद्यापीठ अनुदान आयोगाने दि. १६/०८/२०११, २६/०८/२०११ व दि. १५/०३/२०१२ च्या पत्रान्वये दिलेले निदेश विचारात घेवुन सदर अध्यापकांच्या सेवा नियुक्तीच्या दिनांकापासुन सर्व प्रयोजनार्थ ग्राह्य धरण्याचे निदेश दिले आहेत.”- मा. उच्च शिक्षणमंत्री व उच्च शिक्षण सचिव यांचे मा. मुख्यमंत्र्यांच्या उपस्थितीत निवेदन.

(याच अंकात प्रकाशित महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाच्या कार्यकारी मंडळाच्या सोमवार, दिनांक ५ नोव्हेंबर २०१२ रोजी पुणे येथील बैठकीत समत झालेल्या ठरावाचा (यापुढे उल्लेख 'उक्त ठराव' असा) परिच्छेद ३.१ पहा.)

(२) मा. उच्च शिक्षणमंत्री व उच्च शिक्षण सचिव यांची आयोगाच्या अध्यक्षशांशी चर्चा

“या संदर्भात मा. मंत्री (उच्च व तंत्र शिक्षण) व प्रधान सचिव (उच्च व तंत्र शिक्षण) यांची विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे अध्यक्ष डॉ. वेदप्रकाश यांचेशी दुरध्वनीवरून चर्चा झाली. सदर चर्चेमध्ये डॉ. वेदप्रकाश यांनी, आयोगाने दिलेली सुट हि संबंधित विद्यापीठांनी बिगर नेट-सेट अध्यापकांना नियमित नेमणुक देते वेळी दिलेल्या सुटीच्या दिनांकापासुन देण्यात आल्याचे नमुद करुन अशा प्रकारे विद्यापीठांनी बिगर नेट-सेट अध्यापकांना नियमित नेमणुक देते वेळी दिलेल्या सुटीच्या दिनांकापासुन सेवा नियमित करुन सदर सेवा नियमितीकरण हे सर्व प्रयोजनार्थ ग्राह्य धरावयाचे असल्याचा निर्णय आयोगाने घेतलेला असल्याचा आयोगाच्या दि. १५/०३/२०१२ च्या पत्राचा अन्वयार्थ स्पष्ट केला.” - मा. उच्च शिक्षणमंत्री व उच्च शिक्षण सचिव यांचे मा. मुख्यमंत्र्यांच्या उपस्थितीत अभिकथन.

(उक्त ठरावाचा परिच्छेद ३.२ पहा.)

(३) मा. मुख्यमंत्र्यांचे आदेश

(१) “सदर बाब अशीच स्विकृत करावयाचे ठरले.” (२) “तथापि हे मत आयोगाकडुन लेखी सहमतीत करुन घ्यावे.” - मा. उच्च शिक्षणमंत्री व उच्च शिक्षण सचिव यांचे उपस्थितीत मा. मुख्यमंत्र्यांनी दिलेले आदेश.

(उक्त ठरावाचा परिच्छेद ३.३ पहा.)

(४) पुढील कारवाई बाबत मा. मुख्यमंत्र्यांचा निर्णय

“त्याप्रमाणे आयोगास तात्काळ पत्र निर्गमित करावे. उपरोक्त कालावधीतील अध्यापकांच्या सेवा आयोगाकडुन वरीलप्रमाणे सहमती प्राप्त होण्याच्या अधिन सर्व प्रयोजनार्थ नियमित नियुक्तीच्या दिनांकापासुन ग्राह्य धरण्याचे ठरले. याबाबतचा शासन निर्णय निर्गमित झाल्यानंतर उक्त अध्यापकांना दिनांक ११/१२/१९९९ व दि. १२/०८/२००९ रोजीच्या शासन निर्णयातील तरतूदी विचारात घेवुन त्यांची स्थाननिश्चिती व वेतननिश्चिती करण्यात यावी.” नंतरच्या कारवाईबाबत मा. मुख्यमंत्र्यांनी मा. उच्च शिक्षणमंत्री व उच्च शिक्षण सचिव यांचे उपस्थितीत दिलेला निर्णय.

(उक्त ठरावाचा परिच्छेद ३.४ पहा.)

(५) विद्यापीठ अनुदान आयोगाची लेखी सहमती

“The factual position on the subject is given as under :-The actual date of grant of exemption shall be the date when exemption was granted by the universities to the candidates concerned appointed on regular basis during the period w.e.f. 19.9.1991 to 03.04.2000. Further, it may also be mentioned that UGC, all along, has been maintaining the aforesaid position.”- विद्यापीठ अनुदान आयोगाने उपरोक्त प्रमाणे लेखी सहमती कळविली.

(उक्त ठरावाचा परिच्छेद ४.१ पहा.)

(६) मंत्रिमंडळ स्तरावरील कारवाई

“विद्यापीठ अनुदान आयोगाने त्यांच्या वरील पत्रात नमुद केल्यानुसार दि. १९.९.१९९१ ते ३.४.२००० या कालावधीतील बिगर नेट सेट अध्यापकांच्या वरीलप्रमाणे स्थाननिश्चिती व वेतननिश्चिती बाबत व त्याअनुषंगाने येणाऱ्या थकबाकी संदर्भात माहे जून, २०१२ अखेर पर्यंत मंत्रिमंडळ स्तरावर निर्णय घेण्यात येईल व त्यानंतर आवश्यक ते आदेश निर्गमित करण्यात येतील.”- महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाच्या अध्यक्षांना दिनांक १५ मे २०१२ रोजी एक पत्र लिहून उच्च शिक्षण विभागाने विद्यापीठ अनुदान आयोगाचा हा निर्णय कळविला व पुढे त्याच पत्रात महाराष्ट्र शासनाचा निर्णय सुद्धा उपरोक्त शब्दात कळविला.

(उक्त ठरावाचा परिच्छेद ४.२ पहा.)

(७) सर्वोच्च न्यायालयाचा निर्णय

विद्यापीठ अनुदान आयोगाची नेट-सेट मुक्ततेबाबत एकदा मान्यता मिळाली की या शिक्षकांच्या सेवा तर नियमित होतीलच पण त्यांच्या वेतनावरील केंद्राचे किंवा विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे अनुज्ञेय अनुदान सुद्धा त्यांना मिळेल असा मा. सर्वोच्च न्यायालयाचा निर्णय आहे व भारतात आज हा या विषयावरील अंतिम शब्द आहे. शब्दशः पुढील प्रमाणे :- “..... it not only would not forfeit its grant but the appointment made without obtaining the U.G.C's prior approval would stand regularized.”

(उक्त ठरावाचा परिच्छेद ५ व ६ पहा.)

Executive Council of Nagpur University.

Rules 8 and 9 of the Ordinance 24 :

8. After confirmation the services of the party of the first part can be termination only on the following grounds :-

- Willful and persistent neglect of duty,
- Misconduct,
- Breach of any of the terms of the contract,
- Physical or mental unfitness,
- Incompetence
- Abolition of the posts.

Provided firstly, that the plea of incompetence shall not be used against the party of the first part after he has served the part of the second part for five years or more.

Provided secondly, the services of the party of the first part shall not be terminated under clause (c) or (f) without the previous approval of Nagpur University.

9. Except when termination of service has taken place under sub-clause (a) or (b) of clause (8), neither the party of the first part nor the party of the second part shall terminate this agreement except by giving to the other party three calendar months notice in writing or by paying to the other party a sum equivalent to thrice the monthly salary, which the part of the first part is then earning. Notice period of termination of service by or of the staff on temporary or probation appointment should be restricted to one month only.

31. The College Tribunal has held that since the aforesaid

three delinquent employees were not confirmed in service and that they had not possessed NET/SET qualifying examination mandatorily required as per U.G.C. norms, they were in fact not confirmed in service nor could it be said that they are deemed to be confirmed in service. The Tribunal further held that they having served for considerable number of years could be granted some protections since it held that if not permanent they could be called as 'quasi permanent' in service. However, the Tribunal did not extend the protection regarding prior permission of the University before termination of their services.

As against this, **the learned Single Judge found that the question that arose for consideration is not whether the employees were entitled to a declaration of being the 'confirmed employees' and that is why whether for want of NET/SET qualification they were to be considered as confirmed employees or not was not relevant. The learned Single Judge held that the question was whether they should be granted protection in service in the sense that before terminating their services, prior permission of the University could be required.**

32. The submission made by Shri Bhangde, the learned Senior Advocate for the appellants that in fact there is no formal order of confirmation in service coupled with the approval subject to the Government Resolution dated 22.12.1995 showing no permanent approval, clearly indicated that these employees could not claim the legal status of confirmed teacher in order to claim protection. There is a further submission made by him that even the deemed confirmation spoken of in paragraph nos.4 and 5 of the Statute 53 cannot be read *de hors* the mandatory requirement of possessing NET/SET qualification and that is

MAHARASHTRA FEDERATION OF UNIVERSITY & COLLEGE TEACHERS' ORGANISATIONS (MFUCTO)

Registered under the Trade Union Act 1926. No By II-8162 of 1985 Affiliated to the All India Federation of University and College Teacher's Organizations (AIFUCTO)

Vidyapeeth Vidyarthi Bhavan, 'B' Road, Churchgate, Mumbai - 400 020

PRESIDENT

Prof. Shivajirao Patil
SHIVAI 39 Rewu Nagar, Dheku Road,
Amalner 425 401, District Jalgaon
(9422278418)

GENERAL SECRETARY

Dr. Tapati Mukhopadhyay
Park Side 3, Wing, Flat No. 1308 Kulupwadi
Road, Borivali (East) Mumbai 400 066
(022-28871430, 9820319455)

दिनांक : २२ ऑक्टोबर २०१२

प्रति,

मा.श्री.शिवाजीराव मोघे,

सामाजिक न्याय मंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

विषय : समाजकार्य महाविद्यालयातील प्राध्यापकांना सहाय्य वेतन आयोगाच्या देय थकवाकीबाबत.

संदर्भ :- (१) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग शासन आदेश क्र. ए.स.डब्ल्यू.सी.२००९/सी.आर. १७२, पार्ट-२/सुधार १ दि. २२ सप्टेंबर २०११

(२) महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाने दि. २४ सप्टेंबर २०१२ ला ठरावासह दिलेले निवेदन.

महोदय,

१) राज्यातील महाविद्यालयीन व विद्यापीठीय प्राध्यापकांना सहाय्य वेतन आयोग १.१.२००६ पासून लागू करणारा शासन आदेश उच्च शिक्षण विभागाने १२ ऑगस्ट २००९ ला निर्गमित केल्यानंतर २५ महिने विलंबाने सामाजिक न्याय विभागाने २२ सप्टेंबर २०११ ला समाजकार्य महाविद्यालयातील प्राध्यापकांना सहाय्य वेतन आयोगाच्या शिफारशी १.१.२००६ पासून लागू करणारा शासन आदेश प्रसूत केला आहे.

२) या आदेशाची प्रत्यक्ष अम्मलबजावणी एप्रिल २०१२ पासून सुरु झाली असून १.१.२००६ ते ३१.३.२०१२ या कालावधीसाठीची थकवाकी देय झाली आहे. यापैकी १.४.२०१० ते ३१.३.२०१२ या कालखंडाची थकवाकी राज्य शासनाने रोखीने द्यावयाची आहे.

३) उपरोक्त संदर्भ १ वरील शासन आदेशाच्या परिच्छेद १.२ मध्ये "The Government after considering all the aspects has decided : to revise pay scales and the dearness allowance of all teachers and equivalent cadres w.e.f. 01/01/2006 as per the central Government (UGC) scheme, but subject to condition of state government would release to 20 % share only if government of India release its 80% share for the period 01.01.2006 to 30.03.2010 and arrears of that period would be deposited in their Government provident Fund...." अशी तरतुद नमुद आहे.

४) आता केंद्र शासनाच्या मानव संसाधन विभागाने सर्व राज्यांना आदेश क्र. एफ-१.७/२०१० यु-११, दिनांक १४ ऑगस्ट, २०१२ (सहपत्र-१) पाठवून १.१.२००६ ते ३१.३.२०१० या काळासाठीच्या थकवाकीपोटीचे ८० टक्के अर्थसहाय्य देण्याचे मान्य केले आहे. ही थकवाकी राज्य शासनाने प्रथम द्यावयाची असून नंतर केंद्र शासनाकडून त्याची भरपाई (Reimbursement) करून घ्यावयाची आहे, असे केंद्र शासनाने स्पष्ट केले आहे.

५) म्हणून महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघ अशी विनंती करीत आहे की,

अ) राज्यातील समाजकार्य महाविद्यालयातील प्राध्यापकांना १.४.२०१० ते ३१.३.२०१२ या कालखंडातील सहाय्य वेतन आयोगाची थकवाकी त्वरीत रोखीने देण्यात यावी.

ब) केंद्र शासनाने १४ ऑगस्ट २०१२ च्या आदेशानुसार १.१.२००६ ते ३१.३.२०१२ या काळातील थकवाकी पोटी येणाऱ्या रकमेच्या ८० टक्के रक्कम देण्याचे मान्य केल्यामुळे सामाजिक न्याय विभागाने शासन स्तरावर करावयाची कार्यवाही तातडीने पूर्ण करावी.

धन्यवाद

सहपत्र :- १. मानव संसाधन विभागाचे दि. १४ ऑगस्ट, २०१२ चे आदेश

आपले विश्वासू

(प्रा. शिवाजीराव पाटील)

(डॉ. तापती मुखोपाध्याय)

(डॉ. अनिल ढगे)

अध्यक्ष

महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघ

सरचिटणीस

सचिव, नुटा

why even if there is a protection extended by Government Resolution dated 22.12.1995, the same may continue to apply till their retirement but when it comes to examine the legal status in the meaning of the said provisions, the learned Single Judge erred in extending the same to them. Shri Bhangde, the learned Senior Counsel cited the decision in the case of **Pramod Kumar...Versus...U.P. Secondary Education Services Commission and others**, reported in **2008 (7) Supreme Court Cases 153** and contended that any appointment made in violation of the required qualification must be held to be a nullity.

33. We have carefully considered the submissions made by the learned Counsel for the appellants so also the submissions which are made by learned Counsel for the respondents on this aspect and after going through the findings recorded by the tribunal as well as the learned Single Judge, **we are inclined to agree with the view taken by the learned Single Judge. The said provision in Statute 53 was brought into force on 15.10.1977/2.1.1978. The mandate of UGC providing for NET/SET qualification came into force w.e.f. 1991 for the first time.** The learned Single Judge has then made a detailed discussion about the object of the Government Resolutions dated 22.12.1995, 22.5.1998 and 18.10.2001 and we do not think it necessary to repeat the said discussion here. **We, however, would like to mention that the preamble of Government Resolution dated 18.10.2001 clearly shows that it was not possible to apply the NET/SET norms mandated by U.G.C. in an abrupt manner in the State and to expel the lecturers from the Colleges who do not possess NET/SET qualification.** The reason is as stated in the preamble that there are around 6000 lecturers appointed between 19.9.1991 to 11.12.1999 in the Universities and Colleges in the State and they are without NET/SET qualification. **To disqualify or remove these 6000 NET/SET lecturers at a time would create chaotic condition in the State and that is why it was decided to protect their services even till their retirement in the absence of NET/SET qualification.** The learned Single Judge has thus held that such lecturers obviously including the aforesaid three delinquent employees appointed between 19.9.1991 to 11.12.1999 formed a separate class who would continue in service till the date of retirement. Looking to the object of extending protection from service that too as aptly stated by the Full Bench of this Court in the case of **Premlata Sudhakar Sathe...Versus...Governing Body of G.S. Tompe College**, reported in **1981 Mh.L.J. 332** about which the learned Single Judge has made a detailed reference in his judgment, **we concur with the view taken by the learned Single Judge that it would be a contradiction of sorts if the services of the said teacher are allowed to be terminated without prior permission of the University as required by Statute 53 (3) and it would lead to an anomalous situation wherein on the one hand the State Government deems it fit to protect the services of a teacher till his or her retirement despite lack of NET/SET, and on the other hand on interpretation of Statute 53, the Management is allowed to terminate his services without prior permission from the University, if it so chooses. The very object of extending protection after completion of 24 months service by bringing the provision in the year 1977-78, long before U.G.C. norms cannot be made nugatory and the rule of 'hire and fire' cannot be allowed to be promoted. It would be a travesty of justice as observed by the learned Single Judge, if these employees, who have rendered continuous service for 13 to 14 years should not be granted protection.**

34. We further find from the reading of paragraph nos.4 and 5 of the State 53 and the full Bench judgment in the case of **Premlata Sudhakar Sathe...Versus...Governing Body of G.S. Tompe College** (supra) that confirmation being automatic in service, **there is no requirement of issuance of formal order of confirmation for the purposes of extending them protection**

about prior permission. It is a well settled legal position as is found in the instant case that there is a specific provision providing for confirmation in service if a person has worked for a period of 24 months from the date of his appointment. It is not the case of the Management nor has been established anywhere on record that these three employees who worked for 13-14 years did not work on a clear sanctioned post and therefore, it is not necessary for us to meet the contrary findings recording by the College Tribunal as the learned Single Judge has taken care of the said aspect. We are thus of the clear view that the **learned Single Judge has made a detailed discussion on this issue and arrived at a correct conclusion that prior permission of the University before terminating the services of these three employees was required and that having not been obtained the termination orders were illegal.**

35. to 55. *****

56. Declaratory Reliefs : Upon perusal of the operative part of the judgment rendered by the learned Single Judge, we find that the learned Single Judge issued certain declarations or order in the nature of declarations, which in our opinion, should not have been made in view of the fact that the appeals were directed against the termination of services only and not for seeking any declaration. In the result, we make the following order.

ORDER

Letters Patent Appeal Nos.560/2011, 121/2012, 555/2011, 558/2011 and 561/2011 are disposed of with the following order.

(i) The orders made by the University and College Tribunal, Nagpur, setting aside the termination orders of the original appellants before the Tribunal in Appeal Nos. N-18/2004 Rajkumar s/o Kisanrao Bhagat, N-18/2009 Anil s/o Dewaji Gaikwad and N-19/2009 - Diwakar s/o Maloji Kamble and granting liberty to the management to hold *de novo* enquiry against them are confirmed. As a sequel, operative order (D) of the learned Single Judge ordering further enquiry only from the last stage, i.e. from the stage at which decision was taken to terminate Shri Rajkumar Kisanrao Bhagat is set aside.

(ii) The order made by the learned Single Judge granting declarations in operative part (B) and (E) are set aside.

(iii) The orders made by the Tribunal and confirmed by the learned Single Judge awarding 50% back wages are set aside.

(iv) The management is permitted to hold *de novo* enquiry against all the three original appellants, namely Rajkumar s/o Kisanrao Bhagat, Anil s/o Dewaji Gaikwad and Diwakar s/o Maloji Kamble from the beginning subject to -

(a) treating them under suspension from the respective dates of their termination orders and **making them payment of subsistence allowance as per rules with effect from the respective dates of their termination orders with arrears thereof within a period of two months from today in two equal monthly instalments.**

(b) the Enquiry Officer, upon being appointed, on the very first sitting shall ensure clearance of arrears of subsistence allowance to them after hearing both the sides and shall then alone proceed to begin the *de novo* enquiry.

(c) **the regular subsistence allowance shall be paid on due dates in accordance with rules.** (d) The enquiry shall be completed within a period of twelve months from today.

(v) No order as to costs.

JUDGE

JUDGE

NUTA BULLETIN (Official Journal of NAGPUR UNIVERSITY TEACHERS' ASSOCIATION)
EDITOR : Prof. S.S. Gawai 1, Abhinav State Bank Colony, Chaprashi Pura, Camp, AMRAVATI 444 602.
PUBLISHER : Prof. S.S. Gawai 1, Abhinav State Bank Colony, Chaprashi Pura, Camp, AMRAVATI 444 602. Type Setting at NUTA Bulletin Office, Phundkar Bhavan, Behind Jain Hostel, Maltekadi Road, Amravati-444 601. **PRINTED AT** Bokey Printers, Gandhi Nagar, Amravati. (M.S) **REGD NO. MAHBIL/2001/4448** Postal Registration No. ATI/RNP/078/2012-14 Price : Rs. Five / Name of the Posting office : **R.M.S. Amravati.** Date of Posting **15.12.2012**

If Undelivered , please return to : NUTA Bulletin Office, Phundkar Bhavan, Behind Jain Hostel, Maltekadi Road, Amravati-444 602.

To,.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....